

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Ooppelik A., »Általános Tudósító« hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttér petitaera 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Kulturegyesületeink.

Hazánk egyik közmívelődési egyesülete, nemrég tartotta közgyűlését a fővárosban, mely gyűlésen szomorúan hangoztatták az egyesület vezéremberei, hogy a közönség érdeklődése nagyon is megcsappant a kulturmozgalmak iránt. Erről panaszkodik a többi kultur-egyesület is, tehát épen azok, melyeknek többé, kevésbé országos céljai egyenesen követelik mindnyájunk áldozatkészségét és közreműködését.

A mily hév és odaadás lobban fel az első pillanatokban valamely felvetett hazafias terv nyomán. Ép oly közöny, mondhatnók csendes bosszúság váltja azt fel apródónként. Mi ennek az oka, tűnődnek épen azok, a kik valamely hazafias mozgalmat megindítva, első sorban a vidéki városok társadalmára »utaznak?« Csodálkozva tapasztalják, hogy a portált nemes ügy mint posványosodik el, s haragra gerjedve látják, hogy hazafias alkotáskokra nem képesek általában védelmezőket toborzani.

Hát mi tagadás, bizony ez így van, de nem csak nálunk, hanem országsherte. Annnyira jutottunk már, hogy nem képes semmi egyéltre sarkalni az embereket, csakis a politikai szenvedély, s a magyar faj erejét leg-

feljebb csak a végső szükségben látjuk megnyilatkozni.

Azonban mindentől eltekintve s világos szemmel nézve a kulturmozgalmak mai állapotát, nem zárkozhattunk el annak kijelentése elől, hogy a hiba nem csak itt Muraközben, s nemcsak a lapasztalt közönyben, hanem bizony egyéb okokban is keresendő.

Nézzünk csak körül, s látjuk, hogy vidékünkön temérdek kulturális, jótékony és hazafias célú egyesület alakult az idők folyamán. Egyik-másik megfeszített munka árán sikeres működést is képes kifejezni, egyrésze azonban csak küzködik, vagy pedig a meddő fáradságot megunva stagnál, vagy feloszlik.

Valamely egyesület felvirágozását első sorban a vezető férfiak tevékenysége, másodszorban pedig az alapszabályszerű feladatoknak a közszükségletből, tehát a mindennapi életből fakadt megállapítása képezi. Ha már most e két szempontot összevetjük azzal, hogy mily sok új egyesület alakul folytonosan, könnyen rájövünk a baj okára is.

Minden új egyesület elsősorban arra törekszik, hogy a közélet terén is szerepvívó férfiakat nyerjen meg vezetőinek, kiket végre is annyira túlhalmoznak ilyen csapatú társadalmi helyzetükből folyó tiszteletbeli állásokkal és megbízásokkal, hogy manapság

már szinte gyanakodva fogadnak minden olyan kezdeményezést, melynek akár burkolt, akár nyílt célja — egyesület alakítása, és még örülnek, ha némi anyagi áldozattal elháríthatják (mint alapító, stb. tagsági díjak) az őket újból fenyegető megtiszteltetést.

Nem indolentia, vagy épen bűnös közömbösség tehát, ha valamely meglévő, vagy épenséggel meginduló hazafias mozgalommal szemben társadalmi köreink némi idegességet mutatnak. Ez, a mint meggyőződhetünk gyakrabban, annak a jele, hogy a vezető férfiak már túl is vannak halmozva ilyenféle feladatok végzésével és az arra fordítandó anyagi áldozatokkal.

Mindez természetesen nem lehet ok arra, hogy az érdeklődés a kulturmozgalmak egész vonalán szüneteljen. Ha bármely nemzetnek is, de nekünk leginkább kötelezőségeink, hogy a nemzeti és faji erőnk fokozására alakult egyleteket minél hathatóbban támogassuk úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Az elpusztult szőlők újjátelepítéséről.

Magyarországnak ama régi jó hirneve, melytel szőlőművelése és borászata tekintetben az európai államok előtt birt, —

T Á R C Z A.

A b o s s z ú.

— Ballada. —

Tűn a vak éj,
Hajnal pirkad . . .
— »Hová lohogsz
Takács Dorka?«

— »Mig öleltem,
Rá rontottál.
Hogy véreből
Te is igyál . . .«

— »Hajad kuszált,
Véres arczod,
S azt a kést mért
Villogtatod.

— »Nem sikerült?!
Én . . . megtevém . . .
Fut s mosolyog
Órült tetten. —

— »Nem . . . Tera öt
Szerette« — szól,
»Borzadj, . . . reszkess
Vad bosszuntól!«

— »Most elmegyek
Szép virágért,
Ó, vár; — megyek,
Kelengyét kért.«

Éjfélzeme
Lángot lövell . . .
Ajka habzik
S rohan sebbel

Csillag a tó,
A közelben . . .
Takács Dorka
Tova-lebben.

— »Kifolyt a vér,
Még gőzölög.
Mért néztél rá?
Kinlódj — kölyök.«

Hullám csobban,
Dereng a fény, —
Csillag fut az
Ég peremén . . .

Alpári Jenő.

L E V É L.

Irtá: Haller Jenő.

Aranyos Vilmán!

Lelkem kiszakított fele!

Eszményeket, isteni ideált leborulva, megrogyott térded, alázatos szívvel — imádni, azoknak lelkünk szentélyében oltárt emelni s kultuszának áldozatot hozni: magasztos cselekmény.

Valakit a legnemesebb, legtisztább és legszentebb érzelmeikkel szeretni s szeretettüknek méltóképpen kifejezést adni: mindennapos dolog a Szerelme országában.

Hogy azok a kristálytisza, salaktól mentes, finom érzelmek be tudnak-e szővődni, át tudnak-e szivárogni azon a választóbástyán, a melyet két idegen szív között a szigorú erkölcsi világrend rideg parafafusai vonnak meg: az pusztán egyéni, merőben szubjektív dolog.

A mi szerelmünkön rajt volt a Gondviselő áldása . . .

Fennkölt érzelmeink zugó árja alámosta a drákói törvények Scylláit és diadalt ült az érzések közössége s hármóniája a mesterkéltétség fagyosságán, erőltetett ellentállásán.

Mert az érzelmeik lüktető melegsége megolvassza még a szürke közömbösség jegét is. Szerettünk . . .

És szerelmünk összeolvadt egyéniségünkben, egész valónkban.

A mit az én sóvárgó lelkem szomjuhozott: meglette te benned, s a mi után te epedtél, megadta izzó szerelmem.

Megértettük egymást.

Egyesített bennünk a közös cél: a boldogság relatív megtestesítése.

És most int a válás pillanata.

Int, hogy szakítsunk, hogy letördeljük az emlékezetnek fakadozó virágait.

Vállni??

Oh! mily kegyetlen, minő szívetfacsaró, lelket megrázó gondolat!

Elszakítani egymástól két szívet, a mely örökre összerohott, a mely örömben, búban egyaránt osztozkodott.

És miért?

Mert az ostoba Nemezis szeszélye úgy kívánja . . . Elszakadni, mert kenyér kell, mert a szerelem nem ad életet, csak életerőt, elszánt-ságot, ösztönt.

De hát miért a plátói szerelem, ha a rideg realizmus páncélburkából nem hámozható ki?

Miért az élet, ha szeretni nem lehet, pedig kell?

És miért a szerelem, ha élni oly fájó és élni nem kell?

De nem akarok könnyeket fakasztani selymes pilláidra.

Nem zugalodom a mostohaság ellen, mikor te szeretsz forrón, odaadással, szenvedélyesen.

Csak nekem ne fájna annyira?! Csek engem ne gyötörne folytonosan.

»Az élet örökös kín és szenvedés, — a halál gyönyörű s édes megsemmisülés,« mondja Schopenhauer.

És én mégis az örökös szenvedést, a soha meg nem szűnő nélkülözést keresem és azért küzködöm. Mert hiszen te éretted teszem, te éretted tengődöm és hanyódom az élet forgatagában. És van és lesz erőm és akaratom az akút ellentállások legyőzésére, mert az a megvigasztaló tudat

az utóbbi időben meglehetősen aláhan-nyatott.

A filoxera, majd pedig a peronospora romboló munkája legkevésbé szőlőterü-
lőnk elpusztította ugyan, de azért borunk
van quantum satís. És épen ez a körülmény
volt tulajdonképeni s egyedüli oka annak,
hogy a magyar boroknak kelendősege nem-
csak a külföldön, hanem hazánkban is meg-
csappant, mert az a folyadék, vagy legalább
is azon folyadéknak legnagyobb része, mely a
»bor« elnevezés alatt kerül piacra, szőlő-
tőkét ugyszólván nem is látott.

Igen természetes, hogy ily körülmények
között mindenki a legnagyobb bizalmatlan-
sággal viseltetik boraink iránt, s fog is vi-
sellelni mindaddig, míg e tekintetben illeté-
kes tényezők részéről erélyes intézkedés
nem történik az iránt, hogy a lelketlen bor-
hamisítók üzemei kellően megtoroltassanak.

A társadalomnak azonban nem szabad
addig várakoznia, míg ez a rég óhajtott
vágy teljesülést nem nyer. Addig is meg-
kell ragadnia minden alkalmat, hogy szőlő-
gazdaságunk renoméja annyira-amennyire
újából helyreállítsa. Igen ám, de azt mond-
ják erre, hogy lehetlenséggel határos az,
mert pl új szőlőtelepítések oly költséggel
járnak, hogy azok elviselésére a magyar
szőlősgazda nem képes.

A mi véleményünk ezen állítással
ellentétes.

Mi határozottan állítjuk, hogy elpusztult
szőlőink újratelepítését lehetőleg mihamarább
foganatosítani kell. Közgazdasági s egészség-
ügyi szempontok teszik azt kötelességünké.

Közgazdasági szempontból szükséges
azért, mert ha teljesen felhagyunk szőlő-
művelésünkkel, évenként milliók fognak ki-
vándorolni egy olyan terményért, melynek
előállításá minálunk is egy kis jóakarattal
keresztülvihető.

él lelkemben, hogy te szeretsz kűrthatatlan, lán-
goló szerelemmel.

Számítzom a sivar, szivorsvasztó eszméket, a
melyek mint megannyi Phönix, élednek újra ké-
pzeletemben és csak a rózsás, boldogságos jöven-
dők, lelkemben megrajzolt hajnalhasadását vá-
rom muzulmáni lélekkel, mint az igazhívó a hurik
birodalmába való bejutását.

És él lelkemben a remény talán petyhüdt,
de pislogó szikrája, a mely arra sarkal, arra ösz-
tökél, hogy bizalommal nézzek a sejtelmes jöven-
dőbe, a mely csak állat, de ritkán boldogit.

Vajha levelem ilyen érzelmeket és remé-
nyeket támasztana a te szellememben is!

Elválnok, de a szerelem kapcsai nem lazul-
hatnak...

Lelkesítsen bennünket a leendő egyesülés
gondolata, mert ne feledd el:

»A gyémántot ragyogása szerint vagy tűz-
vagy vízfényűnek mondják. Ily kétféle ragyogása
van a lelkesedésnek is: az egyik pezso és lángoló,
a másik csöndes és mély; amaz megantit roham-
mal győzni, emez keményen megállni; amaz hód-
ítást, emez a kitarás ereje. Erő mindkettő, és gyé-
mánt mindkettő; de míg a követ az egyféle fényt
is megnesemíti, a lélek csak úgy lesz igazi drága-
kő a lelkek között, ha mindkettőt egyesíti ma-
gában.«
(Greguss.)

Sajogni fog a seb, a mit az elválás csapása
fűtött szívünkön, de próbára is teszi érzelmeinket,
mert így elszakítva tudjuk majd csak megbecsülni
ideális szerelmünket.

Meg fogunk tisztulni a megpróbáltatások tor-
turája alatt és (a mi fontosabb) meg fogjuk ta-
nulni, becsülni egymást és önmagunkat.

Mert jó és széplelkű vagy te is, mint Madách
Évája, a kiről azt mondja: »Minő csodás keverese
rossz s nemesnek a nő; méregből s mézből össze-
szűrve... s vonz, mert a jó sajátja. Míg bűne
a koré, mely szülte őt.« — Ah. —

Magángazdasági szempontból is ezen
termelési ág jövedelmezősége indít arra, hogy
a szőlőművelést kultiváljuk, mert feleslegün-
ket mindenkor eladhajtuk, s így ezen jöve-
delemből a költségek megtérülve, saját fo-
gyasztásunk tulajdonképen szorgalmunk gyü-
mölcsé.

A mi végül az egészségügyi szempon-
tokat illeti, azt hisszük, felesleges bizonyít-
gatnunk azou káros hatást, melyet a most
forgalomban levő kottyalékok élvezete szer-
vezetűnkre gyakorol s azon szintén káros-
nak mondható befolyás, melyet a bornak a
mi életmódunkkal össze nem egyeztethető
nélkülözése előidézhetne.

A szőlők reorganizálásának meg van
tehát a maga létjogosultsága, annál is inkább,
mert egyelőre túltermelést tartani nem kell,
de feltéve, hogy túltermelés következnék be,
még akkor sem lenne indokolt szőlőműve-
lésünket elhanyagolni, mert ha egyszer is-
mét helyreállítjuk boraszatunk régi jó hí-
rnevét, borkivételünk bizonyára nem lesz je-
lentéktelen.

Mindenestre szükséges azonban, hogy a
telepítés helyesen, okszerűen történjék, s
hogy a művelésnél az ojtásra s a trágya
keresztülvitelére kellő súlyt helyezzünk.

Itt röviden csak az utóbbi kérdésre
nézve óhajtok egy-két megjegyzést tenni;
nevezetesen a műtrágyák alkalmazására.

A műtrágyákkal szőleinkben határozot-
tan természetöbbltet érhetünk el.

Homoki szőlőkben kat. holdanként 200
kg. szuperfosz. s 100 kg. kénsvas-kálira van
szükségünk. E mennyiségben 3 métermázsát
is meghaladó terméstöbbletet értek el, a mely
mennyiség, ha a fűrtnek métermázsáját csak
20 frrtal is számítjuk, jelentékenyen meg-
téríti a trágyázás költségét.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter Vodák Rezső okl. tanítót a
perlaki állami népiskolához nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Entz Géza letenyei és
Horváth József nagy kanizsai járásbíróági
fogházörök kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Jegyzői lemondás.** Stridón Kraut-
hacker József körjegyző f. hó 7-én sok éven
át viselt állását lemondott. A csáktornyai
járás főszolgabírája Stridón helyettes jegy-
zőül Földes Imre okl. jegyzőt nevezte ki, a
ki a körjegyzői iroda vezetését már átvette.

— **Halálozás.** Özv. Rhédy Ferenczné
a maga és fia Antal nevében, mélyen szo-
morodott szívevel jelenti felejtethetetlen jó
anyjának illetve nagyanyának Özv. Mayer
Ferenczné szül. Muschler Francziskának f.
hó 8-án déli fél 1 óraker életének 86-ik,
özüvegységének 23-ik évében, a halotti szent-
ségek áhítatos felvételével rövid szenvedés
után történt gyászos elhunytát. A megbol-
dogult drága tetemei március 9-én délután
5 óraker tetettek a dráva-szent-mihályi te-
metőben örök nyugalomra a közönség nagy
részvéte mellett. Az örök világhosszág fényes-
kedjék neki! Áldott legyen emléke!

— **A Csáktornyai Önk. Tűzoltóegylet**
által a téli időszakban tartandó tűzoltói szak-
előadások harmadik sorozata február hó
27-én tartott meg az őránynán. Az előadás
tárgya volt: Tűzoltószerek. A mászó-, mentő-
és egyéb szerek s azok alkalmazása. Jelen
volt 45 m.-tagból 26, vagyis 57%. A február
11-iki előadás 64%, s a január 30-án

tartott előadás 52%. Egyetlen egy elő-
adón sem vett eddig részt 4 tüzoltó, kik
mulasztásaik igazolása miatt parancsnoksági
ülés elé idéztettek márcz. 4-én. Megjelentek
valamennyien, de az igazolásukra felhozott
mentségek. — mint a magyar nyelv nem
értése, a szomszédok gúnya stb. — elfogad-
ható nem volt, miért is kötelességeik pontos
teljesítésére figyelmeztettek. A negyedik elő-
adás e hó 14-én tartatik. Tárnya: Tűzoltás
és védelem. Tűzoltói taktika. A tűzek osz-
tályozása, minősége, támadása, lokalizálás és
oltás (befeketés.) Előadó: a gyakorlómeister.

— **A »Magyar Lányok Köre«** f. hó 4-én
tartott összejövetele alkalmával azon hatá-
rozatot hozta, hogy f. hó 18-án d. u. 5 óra-
kor diszülést tart, márcz. 15-ének megünne-
plése czéljából, mely diszülésre vendégeket
is szivesen lát a kör. A jelzett diszülés a
következő programmal lesz megtartva: 1.
»Hymusz« énekl. a Magyar Lányok Köre.
2. Elnöki megnyitó, tartja Szabolcs Meláné.
3. »Talpra magyar« szavalja Kaiser Miczi.
4. Március 15-ének méltatása. előadja Al-
szeghy Paula. 5. »Magyarok Istene« szavalja
Wollák Erzi. 6. Elbeszélés (írásbeli dolgozat)
felolvassa Mayer Klára. 7. »Március 15-én«
szavalja Szeivérth Stefánia. 8. Elnöki záró-
beszéd. 9. »Szózat« énekl. a Magyar Lá-
nyok Köre.

— **Halálozás.** Marsovszky Endre, a lend-
vai választókerület volt néppárti képviselője,
meghalt 40 éves korában.

— **Alapítvány.** A »Vasasztársaság«
Vrancsics Jenő volt községi állatorvos el-
hunytá alkalmából a ravatalra helyezendő
koszoru megváltása fejében az asztaltársaság
tagjai között 50 forintot gyűjtött össze.
Az ezen összezről és kamatairól szóló takar-
ékpénztári betétkönyvet »Vrancsics Jenő
alapítvány« czimén mint közkórházi ado-
mányt a községi elüljáróság által kivánván
kezelteni, ezt annak rendelkezésére bocsáj-
totta, az összeget az elüljáróság a közkórházi
naplóba bevételezte, s köszönetnyilvánítás
mellett a fenti asztaltársaságnak nyugtázta.

— **Halálozás.** Özv. Wesel Simonné sz.
Bachrach Amália urnő f. hó 7-én éjjel 11
óraker életének 69-ik évében rövid szenvedés
után Letenyei végegyengülésben el-
hunyt. A boldogultnak hült tetemeit f. hó
9-én délután 3 óraker temették el a letenyei
izrt. sírkertben. Az elhunytat gyászolják
gyermekai: Hoffmann Mórné, Herlinger Mórné,
Heinrich Mórné, özv. Hochfluss Miksáné,
Vajda Jakab, Vajda Adolf, Wesel Manó, dr.
Csemesz Kálmánné és nagyszámú unokák
és rokonság. Ádás és béke hamvaira!

— **Gazdasági szakelőadás márcz. 12-én.**
Légrádon, a róm. kath. népiskola helyiségé-
ben, d. u. 3 óraker Berger Károly Lajos m.
kir. gazdasági szaktanár: »A lótenyésztésről,
különös tekintettel a nórii tájfajta tenyész-
tésére. — Az eddigi népszerű gazdasági szak-
előadások eredménye: A mult héten lapunk-
ban kimutatott 7210, hozzáadva a legutóbbi
előadások eredményét 750, résztvett eddig
7950 gazda és érdeklődő. — Kiosztott
eddig mintegy 3300 füzet, mely az előadá-
sokat nyomtatásban is tartalmazta.

— **Tűz Légrádon.** F. hó 9-én délután
kigyulladt Légrádon Bereknyei József föld-
műves háza, mely pillanat alatt a közvetlen
mellette álló istállócskával együtt a lángok
mortalékává lett. A helyszínen termelt tűz-
oltók azonban hamar véget vetettek a láng

Az ember.

Az ember — mint mondani szokta —
Csak megvan napról-napra szépen.
Fellázadás a sorsa ellen
Évszámra sincs néha eszében.
Tulajdonképen azt se tudja,
Hogy van-e, nincs-e sorsa néki, —
Csak reggelizget, vacsorázgat.
És jön az új nap, megy a régi.

Az ember máskor — tudja kő mért —
Meggvadul, mint könnyű foszfor,
Testet ledobva száll a vágya,
Maga se tudja, merre sokszor.
Legjobb szeretne meteorként,
Repülni a légűrbe kéjjel,
S száz külön égő, külön élő
Résecskére robbanni széjjel.

Az ember tervez egyre-másra,
Fejében eszme eszmét kerget,
Édes szülőként új ruhába
Öltöztetget sok régi tervet.
Hány babilóni torony épül
Fejben s papíron napról-napra?
De, végül látjuk, egy se nőhet
Égy sírhalomnál magasabbra!

Az ember érez, forr belülről?
A boldogságot hogy föllelje:
Behunytt szemekkel ismeretlen
Világokon száll át lelke.
S ha érzi, hogy felt szíve mostan
A boldogság színmézt issza:
Keres egy tüt, felszúrja s kincseit
Véres cseppekben vesztli vissza.

Az ember vágyik erre — arra,
Örök szomjúság lelke, teste.
S a feltalált forrás tövében
Sóhajtoz, hogy nem ezt kereste.
Megaranyozva áll előtte
Minden csúcs, mely még ismeretlen.
Életveszély közt tör meg a fül,
S ott látja, hogy mind mily kietlen.

Az ember tesz-vesz; kertecskéjén
Halmot, dombot sikká egyenget.
Ha ifjan kezdi, beelőszül,
Mig megteremtítt a rendet.
S mikor a tükörsíma földnek
Minden darab röge virágozik:
Ő megy a havas hegytetőkhöz,
Gyopárt szed és Montblancra mászik.

Az ember ezt mind végig éli
S ha újra élne, újra tenné
Maga körül keringne utja
Csigavonalban végtelenné.
Jó, hogy a végén már a vágnak
Elejére gondolni sem mer,
Mindinkább bölcs és kitanult lesz.
És nagy bölcsen meghal az ember.

Szávay Gyula.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

garázdálkodásának. A lüz vigyázatlanság következtében támadt.

— **Halálozás.** Kollárits Ferenc, ki 11 évig volt a csáktornyai tűzoltó-egylet hí szolgája, f. hó 7-én 48 éves korában meghalt. Nyugodjék békével!

— **Gazdasági egyesület Letenyén.** Letenyén és vidékén egy már igen régen szükségelt intézmény lett valósággá az elmúlt vasárnapon. Az eszmét ezen egyesület létezéséhez Berger Károly Lajos gazdasági szaktanár adta meg előadásai folyamán s a megalkotás körüli teendőket Letenye nagyközség érdemes jegyzője Dénes Jenő látta el nagy buzgalommal. Az alakuló közgyűlés vasárnap délután 3 órakor tartott meg nagy érdeklődés mellett, amikor is Berger szaktanár vezette be a hallgatóságot előjáró és bevezető beszédével, a mely általános figyelemmel kísért előadás után a résztvevők az egyesület megalakítására való hajlandóságukat egyhangulag elhatározták, és az előre megszerzett alapszabályok felolvasása határozott el. Az alapszabályok felolvasásával egyidejűleg az egyesület tisztikara egyhangulag megválasztott és pedig: Elnök: Schmidt Emil, pótlai nagybirtokos. Alelnök: Tamás Gyula, letenyei nagybirtokos. Titkár: Dénes Jenő, letenyei körjegyző. Pénztárnok: Bóha József, kisbirtokos, volt községbíró. Választmányi tag 10 lett választva, ezek között: letenyei esperes-plébános és Borsódy János káplán, mint felügyelő bizottsági elnök szerepel.

— **Lopások.** Pollák Róza hodosáni illetőségű hajdonnó viszonyt folytatott egy varsói kereskedővel, egy alkalommal a kereskedő távollétében annak szekrényéből 100 rubelt magához vett s megszökött. A rendőrség azonban elfogta, s a kir. ügyészségnek adta át. — Német János szent-ilonai urad. erdőőrstől szolgálja, Hábábárecz András egy 25 frt értékű ezüst órát ellopott. A tettes a kir. bíróságnál várja büntetését.

— **Erdőéges.** Légrád mezőváros tulajdonát képező ugynevezett szent-háromsági erdő egyik 20 holdat kitevő vágása f. hó 7-én eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűz azonban a fiatal fákon megakadt s így magától kialudt.

— **Parasztrekulák márczius haváról.** Tartós hideg után meleg, enyhe márczius jó. Jó márczius után változékony április következik. Márcziusban két fogni annyit jelent, mint áprilisban pihenni. Amit márczius nem akar, akarja azt április. Száraz márczius, nedves április, hűvös május, telve lesznek pinczék, csürök, padlások. Száraz, szép márczius a paraszt jó barátja, ez jósfőja a szép virágfakasztó májust. Márcziusi por drágább az aranyánál. Márcziusban éjjeli zivatatok mutatják a bötermésű esztendő. Szeles márczius, erős április: szép májust hozók. Nagy és sokáig tartó hó árt a birkáknak és vetéseknek. Márcziusi harmat, husvét utáni fagy és eső. Márcziusi eső, ködös augusztus, esős juniust jelent. Ahányszor csak ködös a látóhatár, annyiszor lesz nyári zivatar. Márcziusi menydörgés: áldáshozó esztendő. Ha szól a kakuk és a vad lud alant röpül, meleg tavaszunk lesz. Amilyen volt a márczius 9-iki időjárás, olyan lesz az egész hónap. 40 vértanu (10-ike) napján a fagy azt jelenti, hogy utána még 40 éjjel fagnyi fog. Ha márczius 12-én csunya időjárás van, akkor előbuvik róka koma, ha ellenben szép az idő, még 14 napig marad barlangjában. Gergely (12-ike) néha megrázza szakállát, — esik a hó. 17. Getrud kezdi a kerti munkát. József napi (19-ike) szép idő, áldást hozó esztendő. Ru-

pert (20-ika) napi tisztán kéklő ég, szép kellemes juniust jelent. Benedek (21-ike) szákkal hozza a melet. Ha Gyümölcsoltó Boldog-Asszony napján (25-ike) napfelkelte előtt tiszta az ég, bötermésű esztendő lesz s jó idő lesz kaszáláskor, szénagyújtás idején. Gyümölcsoltó — fecskehajtó. Verőfényes Virágvasárnap jó esztendő szülője. Ha Virágvasárnapon esik, esik minden vasárnap pünkösdig. Nedves Virágvasárnap, rossz termésre mutat. Nagypénteki eső: áldás, jó esztendő, azonban szomjas, száraz nyár.

— **Kyros.** Kyros élete egyik legszebb lapja a keleti történelemnek. Az erő, ész és ifjuság diadala. Kezdele a — a gyermekkor — mesés és csodás, mint minden ókori hősd. A mellett sok rokonságot mutat a későbbi nagy emberek pályájával. Szegény sorsban született, atya rabló volt, anya kecskéket őrzött. Minden nagy birodalom alapító ilyen: Khádeában Sargina, Lydiában Gyges, sok épen kitett gyermek: Romulus, Mózes. Kyros élete egy egész élet példája, felemel és megal. Egyszerű környezetben születik, igénytelenül, de erősen és bátran, mint a sas. Erőre kap, szárnya nő, magas utakon jár, hol más nem követheti. Szárnya a nap királyi fényében ragyog. S elerőtlenedve, elaggva meghal csendben, rejtett fészékben. Szürke tolla halotti ruhája. Ime Kyros élete — 3000 év után ime újra Kyros élete, a Napoleon sorsában. Országokat hódított, egész világrészt vett meg. S midőn száz éves korában látni kívánta jó barátait, már mind halottak voltak. Fia ölette meg őket, Elhultak mellőle, elpusztultak, mint a reménység, s ő árván, egyedül, származégetten haldoklik kopár fészékben, Babilonban, vagy szent Ilonán. De jön a legenda s égbe ragadja. E fényes lelkesítő nagy élet történetét mondja el — többek közt — a Nagy Képes Világtörténet 16-ik füzeté. A munkát dűsgazdag, remek kivitelű képek díszítik. Egy kötet ára 8 frt. (12. kötet lesz.) Részletfizetésre is kapható. Fizetéként is megjelenni, minden szombaton egy füzet. Egy füzet ára 30 kr. kapható a kiadóknál. Révai Testvérek Irod. Int. R. T. és minden hazai könyvkereskedésén.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hasfájásnál, esifájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, eszznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölés mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller» vagy »Richter-féle Horgony-Liniment» kérendő és a »Horgony» védjegyre kérünk figyelni.

A butoripar fejlődése napról napra nagyobb mérvű. Igazi élvezet végigtekinteni egy modern butorkiállítását, hol a legújabb háló-, ebéd- és szalon-berendezések mintaszerűen vannak összeállítva. Valódi látványosság ezért a Nemes és Lengyel butorterméi (Budapest, Keckeméti-utca 6. sz. I. em.) mert meglepő nagy választékban tartatnak állandóan raktáron a legremekb butorok. Nemes és Lengyel kitűnő jó hírnévkörvendenek, és olesóbban mint bárki árusítják a legszolidabb készítményeket.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtetlenül egy leányunk végső tiszteletére megjelentek és fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, adják ez uton is a legforróbb köszönetünket.

Steiner Zsigmond és neje.

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . . 1 frt

Pojedini broj koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Krvna vuš.

(Konec.)

Na spod krvne vuši prilična je koja goder doba leta, ali najbolje jesen, zima i osobito protuletje, doklam drevje nepotira, kad je bezlistno. Jako vušivna i već zločesta drva najbolje je zežgati.

Menjše mlade vušive rane po granah i po stebli, osobito po zemlji treba snažiti. Pri ovih drvevih ravno ono sredstvo treba, kak pri starih drvevih, samo da ovdj sredstvo s pemzom mažemo vu rane. Svaka rana, pucanje mora se zamazati tak, da na ono mesto više vuš nedođe. Jako vušive grane moraju se sposeti; menje vušive grane moraju se namazati s petroleum-emulzium na 15—16 put razredkeno.

Iz stranskoga mesta priskrbljeni čepi i šibe moraju se dobro spregledati; ako se na njih nalazi krvna vuš, onda se moraju spožežgati ili sploditi.

Ako se gde već počme ploditi krvna vuš, ona mesta moramo pod jednim dobro opazovati; ako se z novič kažuje krvna vuš, novič se mora mazati mesto i uništiti

vuš. Po redu posle jednoga mazila med četirinajst dani dvaput-triput i višekrat treba da se opetuje mazilo, jer samo s takvim brižljivim načinom more se do kraja sploditi krvna vuš. Još vekšna brižljivost i opazka je potrebna tam, gde jabučna drva blizo stojju k vušivnim drevam. — Ovdj krvnu vuš flice po nogah moreju nositi, i more je donesti i veter, prem po leti pak same moreju odlaziti na drugo drvo. Po takovih mestih osobito treba paziti, da nikakva rana neostane odprta stalno, pak ako se na svržu pokazuje, odmah da se sfonda.

Po leti more se obraniti drvo proti bez-perotnih vuših, da načinimo tako zvanoga keljnatoga prstana oko stebila.

Kak se dela petroleum-emulzijo?

V jeden liter vodi raztalimo 15 deke sopona za prati i k tomu zmešamo za dva litre malo pretoplenoga petroleumu. Ovo onda tak dugo topimo i mešamo, doklam jednako kak vrhuje bude gusto.

To je tako zvano petroleum-emulzijo. Ako ovo pri starih drevih hasnujemo, onda na 5—6 put više vode vlejemo nutri i

tak poretkimo. Ako pak mladje namažemo, onda pak treba sredstvo na 16—15 put na redkeše načiniti.

Kak se dela gosenični lepek?

Zememo 50 dekah (lojest pol kile) repičnovo uljo i vu teim 10 dekah svinjskoga mašča raztalimo, zatim pak ovo pomešeno sredstvo kuhamo tak dugo, doklam se na jeden tretji del pokuha. V jedni drugi posudi pak v 10 deki terpentinsko ulje topimo i vu njem prostu kalafunju raztalimo. Zatim ovo dvoje sredstvo skupa zmešamo.

Ako bi to vezda redko bilo, onda kuhamo dalje, doklam se nevgosti; ako pak bi jako gusto bilo, onda malo repičnoga ulja zmešamo. To je kelje. Ovo kelje pri starih drevih na prsa visoko, — na koru drveta oko na 2—3 prste široko namažemo; ako se posuši, ponovimo. Pri mladih drevih steblo najprije s papirom ili s starom kožom omotamo, pak kelje samo na to namažemo. — Na takvo omazano drvo niti gosenica, niti pak krvna vuš nemre zajti.

Z A B A V A

Kip staroga oca.

Bilo je vu varašu Bazinu pred već leti. Na velikom tergu istoga varoša stala je jedna velka, ali polpotrta drvena hiža.

Vu njoj sedi jedna starica, imenom Marta. Prodavala je Marta vu toj drvenoj hiži svakojačko malo drveno dugovanje; drvene konjiče, soldate, sablje, puške i druge igrače, koje su tu jako rado kupovali.

Hiža bila je, kak smo rekli, stara i potrta, a kak i nebi, bila je Marta vu njoj još kakvo dēte, ar su i njejni roditelji stauvali vu njoj. Ovdje je bila, kak zaručnica, kak žena, a potle dovica. Sedela je ovdje vezda jako plačuć za svojom pokojnom decom.

Sve nevolje nosila je sterpljivo i čvrsto ufajuć se vu bolju budućnost i višnjega Boga.

Ali ov poslednji čas bil je jako čemeran za staricu Martu. Vu letu još kak-kak, ali vu zimj prođu po dva i tri dnevi, da je ne za krajcer kaj prodala. Sirota Marta plakala se je i molila dragoga Boga, da njoj pomore.

Marti nigdar nije jako dobro išlo, ali tuliko si je navek priskrbila, da je mogla kak-tak živeti, i nije morala glada trpeti.

Kada si človek premisi, kak more starica Marta s ovim još i stana plaćati, a trgovcu za dugovanje napre platiti, mora se čuditi.

Ali vezda, kak da bi se bile sve nesreće složile, da sirotu Martu proganjaju. Nije mogla stana dalje plaćati, bila je trgovcu dužna za dugovanje, a još k tomu trpela je glada.

Nekojeга dneva stupi pred hižu jeden gospodin, bil je tergovec, od koga si je drvene igrače kupovala, i reče njoj:

— Kad mi budete, Marta! platili dužnih deset forintov? ja nečem već dalje čekati; ako mi za denes tri dni ne platite, budem vas sudu prekđal.

— Milostivni gospodine! smilujte mi se, kak bi vam za tri dni tuliko duga splatila, ako nekoliko den nesam niti za krajcer kaj prodala?

— To je ne moja briga, — odgovori nemilosrdni tergovec i ide dalje.

Kak je ov odisel, dojde hižni gazda, komu je za stan četiri forinte dužna bila.

Gospodar njoj veli:

— Ako mi do zutra ne platite dužnih četiri forintov, morate iz stana vun, i sudu vas budem prekđal.

— Smilujte mi se! ja vam pošteno budem platila, ali vezda nemorem — reče molećim glasom zdvojena Marta.

— To nikaj nehasni, ja bi rad zutra moje penze imati, ili . . . — i odide.

»O Bože smiluj mi se! vidiš, kak me ljudi proganjaju; pomori mi« — zdehne žena i spusti se na kolena pred razpelom, koje je navek viselo vu njejoj drvenoj hižici.

Peneze posuditi, duge platiti, to reći, jako je lahko, ali težeše vćiniti.

Zima je već popustila i nastalo je malo protuletje. Vezda je malo ležeše bilo Marti. Nije podnašala već zimu, ne si je morala drevu kupovati.

Jednoga dneva premišljavala je ovak Marta:

Bože moj! Zakaj me ne zemeš k sebi, ja ipak nemam nikaj dobra na ovom svetu. Moram glada trpeti, a gore na nebesih bude mi lépo, tam budem svojega muža i svoju decu vidla. Na to stupi k drvenoj hiži nekoj gospodin dosta pri letih, ali još ne sedi. Po opravi sudeć, mora mornarski oficir biti.

»Ov varoš se je jako premenil« — govori sam sebi. »Pred nekoliko četerdeset letih bil je ov varoš čisto neznanat, a vezda kak je lépi. Još se spomenem, da sem vu

Tražitelji blaga.

Andraš gazda je višeput čul, da na veliki petek, pak na noć Sv. Juraja penezi plamniju (cveteju) z pod zemlje, ier se blago po vremenu čisti i plamna pušća. Samo treba napaziti, gde plamni blago, pak bude čovek tak bogat, da bu Rotschild pravi slépi bogec prama njemu.

Andraš gazda si je od zdavnja trl glavu, da bormeš na otide napaziti, gde plamni blago. Ali tuliko kuraže ipak nije imel, da njihova milost sam bi se sigurnil otići. Otišél je anda k Gjurki kumu, gdo je ravno takov danokradec i pijani korhelj bil i rado se vugnul dela kak Andraš gazda. Obedva su se bez dela, hoteli obogatiti. Kum gazda je hitro privoljil osnovi Andraš gazde. Otišli su anda tak okolo južine s takvom nakanom, da hoćeju tak dugo iti proti iztoku, dok se ne zakmiči nad njimi. Ondi se zatim ustanoviju. Išli su lépo mirno. Već su blizo bili tretjega sela.

No, postojmo sada ovdí kum. Rekel je Andraš gazda.

— E, ni svečari! Sunul je Gjurko Andraš gazdu.

Hajda! bežali su vezda obadva brzo proti videčem plamnu. Vu veliki brzosti niti nisu doli gledali pod noge, pak onda niti nisu vidli vu veliki tmíni. Jedenkrat samo loč — opadnuli su obadva vu jednu gliboku mlaku. Takva tmica je bila, da su jeden drugoga ne videli, pak zato su niti ne znali, kaj su obedva zavustali vu mlaki. Probali su vun zbuhati, ali ni jim je moči bilo vun! — Bormeš tam su preskoznuvali obedva. Vu jutro su njih tak zvukli iz gliboka blata (mlaja) mino idući dobri ljudi. Puni blata i vode su bili dva tražitelji penezah. Sreća je još, kaj su se ne zadušili vu glibokim blatu.

Zatim su polagano sa dugim nosom i do kože mokri išli do kuće. Kod kuće za čeli svet nebi povedali, nikomu, gde su bili, kaj su iskali, i kak su se nasankali.

Jedenkrat su ipak zapitali učitelja Piste, kaj je vu tim plamnenju penezah? — Učitelj njim je lépo raztumačil celu ovu stvar. Razsvetljil njim je jedno i drugo.

Bormeš je on jako praznovveren čovek, gdo to verje, da gde je blago zakopano, tam se po noći nekakov modrastí plamen, obeznički ogenj svetli, pak da takovi plameneci zavodiju ljude na blagovita mesta, gde duhi, koji blago čuvaju, nekojem ljudem na smešnim hokus-pokusom napravljenu, veliku ceremoniju, vun daju množina blaga.

Istina je, da za kopanjem, oranjem i po rušenju starih zidinalh, vnogokrat najdeju v dubokoči zemlje ili pak zazidano stare posude, negda zlatne i srebrne penezu vu više stranih Magjarske; nu ovo blago nije pod oblastjom dušah, nego to su stari rimski i magjarski penezi.

Ovo su sve jako naravske stvari. Vu starih vremenu je bilo kolikogod bogatah, koji su vu bojniu vremenu, ili pred povodjom, pogorom, ili vu vremenu kolere iz doma pobešli i blago si zakopati, ali pak zazidati dali. Ako je zatim takov pobegac vu boju ili vu kugi poginul, ali pak nije dugo mogel dojtí dimo, da bi mesto, gde je blago sakril, mogel naći, onda je blago vno go ljet na ovom mestu sakriveno bilo, dok igda nije nenadano na svetlo došlo.

Kajpak, da takovo nenadano nadjenje penezah vno go bedastih ljudih zavuču na iskanje penezih, i stotina na onu praznovveru, da je zemlja puna dragoga blaga, na koje duhi paziju i med kojimi je kralj nekakov Terofile glavni duh, samo treba znati načina, ovi duhi sami daju blago v ruke čovečeje.

No gdo takova veruje, njega najbolje da odpeljaju vu »dom bedastih«.

Delajmo i skrbimo! To je najsegurneši put blago-izkanja. Istinu je govoril moj stari navučitelj, od koga sam vu maleni, dijački dobi tak vno go ljépih pričah (pripovestih) čul. — Jednu zmed vno gih hoću pri-

povedati, jer je za istinu jako ljepa i povučljiva.

Jeden starec je imel tri sine i jeden mali vinograd (gorice). Iz ovih goricah je poleg marljivog dela zderžal sebe i tri sine. Ali deca su zimicu groznicu dobila od dela. Starec je previdel, ako on vumre, deca nebudu obdelavali vinograd i tak nebudu mogli živeti.

Zato je lukavnost hasnuval. Kada je čutil, da mu je smrt blizo, dozval je k postelji sine i kakti jednu staru tajnost, povedal njim je, da je vu vinogradu, pod jednim starem trsom vno go blaga zakopano.

Samo naj tražiju, pak zasigurno najdeju.

Kak je starec vumrl, on hip su počeli sini delo. Dobro su primešali zemlju okolo trsah, pak ako za prvim delom blaga nisu našli, zato nisu zdvojili, čekali su na drugo kopanje. Rano protuletje njih je vu deli našlo, i samo kesno na jesen su stali zmed redah.

Blago, istina, da niti prvo i drugo ljeto nisu našli, ali dobro opravljena zemlja je dober plod dala, pak ovak je jednoga ljeta delo ljépi par stotin forintah hasna njim doneslo. Pak kak su od ljeta do ljeta više hasna davale i za prvih pet godinah su si ljépe penezu spravili. Onda su već spazili nakanu dobrog starca, gdo njih je na delo navučil i spazili su i to, da su već i blago našli, istina, ne vu zemlji, ali svikak na rozvah i vu zlati grozdju. Vu neprestanim blagotraženju, tak su se privučili k deli, da je mali vinograd prava zlata ruda postala poleg njihove marljivošće i dela.

Tak naj delamo i mi! Delajmo vu ime Božje i priskrbu poštuemo. Blago naj ne išćemo pod zemljom, nego nad njom.

Svaki, koj ima pravu pamet, vidi, — da je čela praznovvera tražiteljah blaga podpunoma nemoguća stvar!

L. R.

ovoj drvenoj hiži jednu mladu ženu navek videl. Bog zna, gde je ona žena!

— Kak njoj je bilo ime?

— Marta.

— Ta žena sem ja. Ja sam vu ovoj hiži odrasla, ovde sem se rodila i ovde kanim vumreti, — reče Marta i gliboko si zdehne.

Po dužem razgovoru zapita starec Martu:

»Ne znate — li Marta, živi — li još Peter Honfi?«

— Ne živi već, vumrl je vu špitalju.

— Vu špitalju?

— Je, siročaka je nesreća dostigla.

Nut, kak se je to dogodilo?

Peter Honfi je bil sin Bernarda Honfija. Za Bernarda Honfija su pripovedali ljudi, da je milionar, ali, da je stari Bernard vumrl, začupi se njegov sin jako, kada nenajde nikakovo imanje, nego dosta duga.

Dobri sin, da obćuva pošteno ime svo-ga oca, zplati s vremenom čeloga duga; ali zbog toga se je zadužil tak, da je moral sve prodati i postal je sirmak.

Od tuge je obetežal i moral je pojti vu bolnicu, gde je i vumrl; a sin njegov odišel med marine.

Spitavajući čovek je preoblede i pita:

— Gde počiva te nesrećnik?

— Na siroćinskom grobju. A kaj vam je, gospodine: da ste tak obledeli, kad sem vam to nesreću pripovedala? Vas je ta nesreća jako genula, ili . . . ?

— Nikaj, Marta, s Bogom! Ali čekaj, kaj košta ov stari kip, koj ovde na steni visi? —

— Ne je čuda vrēden, kupila sem ga za nekoliko sekserov, nije već vrēden, kaj god mi daste, budem zadovoljna.

On jednoga srebernjaka pusti njoj vu ruke.

— Ne morem vam ga razmeniti, gospodine, nemam niti herdjavoga krajcara, prek tri dni nisem prodala niti za desetak.

— Zemite si ga samo, nije mi treba nikaj nazad dati, ov kip je već vreden.

— Kak, zakaj?

— Kad je ov kip mojega staroga oca, Bernarda Honfija.

— Je li moguće? On vam je bil stari otec?

— Je, Bog mu daj pokoj! — i odide.

Sirota Marta je ogledala srebernjaka z leve i z desne strane, je, pravi je, posvedoči sama sebi, da mi se neg na olov ne preobrne!

Lépo pazljivo skrjuje srebernjaka vu škrinjicu, zaključí ju i ključa dene vu žep.

Za jednu vuru dojde pak on isti gospod, od koga je Marta onoga srebernjaka

dobila; vudri s rukami po stolu, da su svi konjiči i soldati dole popadali i reče:

— Starica Marta, veseli se s menom! Toliko let sem iskal sreću po širokom morju, a nisam ju našel do vezda. Ne ti je treba ovde skerbiti za kruh, s kim se prehraniš, neg budeš živila s menom veselo i zadovoljno.

— Kak, gospodine! moj driv . . .

— Nut žena, preseče — joj reč gospodin — ovak to dugovanje stoji:

— Odivši od tebe, išel sem ravno na grob moga oca. Žarke suze sem proleval za milim otcom. Poleg očevoga groba pohodil sem i groba staroga oca. Na grobu kleuč dojde mi na misel, da imam kipa pokojnoga, zemem ga iz žepa i pregledal sem ga suznimi očima. Potlam mi je kip opal iz ruke, steklo se rezbi je i čeli kip se rezvali, a zajedno opadneju iz pod deščičke nekvi paperi. Zdignem je i vidim orsačke papire od velike vrednosti i njegovoga testamenta.

— Prečitam friško: Bernard Honfi, zlatar.

Ja Bernard Honfi ostavljam sve moje imanje od jednoga miliona mojemu sinu Petru; ako Peter prvlje vumre, neg ja, onda čelo imanje bude na mojega vnuka, na Alberta Honfija, opalo.

KAJ JE NOVOGA?

Ogenj.

Z Legrada nam pišeju, da o. m. 7-oga med poldanom se je zažgala k Legradu spadajuća tak zvana sv. Trojstvena šuma. Na dvadeset mekot široko je išel ogenj, koga je veter i pak to, da je sve suho bilo, na fletnoma razširil. Jer pak je ovo mesto zveksinom s mladjom zasadjeno, poleg toga se i ogenj od mladoga drevja sam zastavil.

V Legradu je v četertek popoldan ogenj bil, pod kojim je jedna hiža s stalom zgorela. Na sreću, hiža je na samom stala, poleg toga i da su ognjogasci na fletnoma potišili ognja, više nije zgorelo. — Ogenj je poleg nepazljivosti zišel.

Nečemurna mačuha.

Iz Arad zvanoga varaša nam pišeju sledeće: Joanovics Janko poljodolavec je za svoje zel pet ljet staroga Valca György zvanoga dečeca. Ali tak nečemurno je delal s detetom, da občinski tutor je prisiljen bil prijaviti ga pri sudu. Sud je postal svojega doktora, da spregleda to nesrečno dete. — Doktor je i našel dete v takvih velikih ranah, da z njega ne bude nigdar zdrav človek postal. Nečemurni človek je željezne i kamene komade zamotal v rubeč i s onim je tukel siromaško dete. Pak niti to nije bilo dosta. — Zel je željezno klešče, pak s njimi je ščipal telo nesrečnoga deteta tak, da mu je sada celo telo jedna rana.

Šumar.

V Magyarat zvanog občini se dogodilo, da više gazdi jesu s koli ođišli v gospodsku šumu po drva. Med putem su zabludili i bez toga, da bi znali, zašli su v del one šume, gde je prepovedano bilo zajti. Šumar se vezda na nje navajil i za zalog njim je konje štel odprečti. Seljaki nisu šteli konje dati, nego su drugoga zaloga preporečevali. Šumar nije štel pustiti, pak onda su v silo zapadjeni seljaki se s penezi šteli odkupiti. To nije štel šumar pustiti, nego

je sam počel odprežuvati konje. Na to je jeden seljak k njemu stupil, ali šumar ga s jednom rukom vkraj pošiknul, a drugom pak je na njega primil pušku i z čisto bliza je strelil dešnu nogu gazdi. Gazda se odmah skup zružil i pajdaši su ga onda na kola metnuli i dimo odpeljali. Žandarstvo je prijavilo dogodjaja pri sudu. — Siromak gazda pak vezdak s pol nogom bude platił nepravičnost.

Ogenj.

V Kozma zvanog Zemplém varmegijskoj občini je prošlu nedelju vu velikim vetru veliki ogenj bil. Puk je ravno v cirкви bil, kad na jedenput zvuna se začuje strašen glas ognja. Odmah se svaki trsil vun. da vidi to nesreću, gde je? Videl je puk, kak stojiju hiže sve v jednim plamnu, videl je grozovitog plamna, kak ga veter z jednoga krova, na drugoga poka, tak, da čela občina na jedenput v jednim plamnu je postala. Nopomoć niti ni je moći bilo misliti. Vnogo ognjogascov je došlo skupa, ali nisu mogli nikaj pomoćti. Vnogo marhe je zgorelo, ili se zadušili. Ogenj, kak nam pišeju, poleg nepazljivosti je zišel vun. Jeden mladič je znenada strelil v slamnati krov, koj se odmah zažgal i od toga krova je za kratko vreme čela občina zgorela.

Grozovito umorstvo.

V Szalacs zvanog občini se dogodilo sledeći žalostni, ali i grozoviti dogodjaj: Pred par ljeti je ođišel jeden bolje dečec, kak mladič vu Ameriku. Roditelji njegvi nisu nikaj čuli od njega, niti lista nisu dobili. — Več su mislili, da je more biti na morju poginul. Od žalosti su njim se počeli lasi sèriti. Starica po večerah je v ruke znala zeti knjigu, z koje se je negda njezin sin prve slove vučil. V ruke je zela tintarnicu, v kojoj se tinta zdavnja posušila, ali z koje je njezin sin negda pisal prve slove. Pred par danov na večer je nečči pokucal po obloku. Ženska je sama bila doma, pak se stresnila na kucanje pak zapita, što je to? — Siromak putnik sem, za noć bi stana prošil! — odgovori v zuna

glas. Ne moći, nega doma gazde! — odgovori ženska. — Jako je vuni zima, cur dežd snegom, mrzel veter puše po vulicah odprite mi vrata, nisem ja tak zločesti človek — odgovori zvuna glas. Ženska je pomilovala siromaka, pak ga nutri pustila. — Tak pitovnoga pogleda, sladkoga govora je imel, da mu je jošče i jesti dala; zatim pak mu je rekla, da v štali si more v seniku prispati, tam je toplo v senu. Posle večerje su pospani postali obedva. Putnik se stal, zel je z nutrašnjoga kaputnoga žepa jednoga staroga bugyeleriša i odprel ga je, pak veli. — Draga žena, ovd i 400 forintu, moj težki zaslužek, prosim vas, spravite je, bojim se, da bi mi je još nešči vkral. Ženi su se razsvetile oči, kad je tuliko penez zagledala, ali sladkim govorom je nagovorila stranskoga, da ona spravi i začuva peneze. Za jednu vuru, v trdnog kmici zišla je žena z hiže vun v ruki s jednom na oštro nabrušencem sekirom. — Zakaj bi dala nazaj peneze, im gdo zna, da je ovd i taj putnik! — si je mislila žena. Odpre stalna vrata. Putnik je mirno spaval na seni. Gdo zna, kaj je senjal. Žena ga je jednu minutu gledala, ali zatim je na visoko zdigla sekiru i zasekla je. Zatim jedno strašno hrglanje se čulo i putnik je prestal za na vėke živet. Umornica je zatim hitila v njega nekaj šena i s tem je mirno ođišla v hižu prebrojiti još jedenkrat peneze. — Tak proti pol noći je došel dime muž. Starec se požuril v hižu i prva reč mu je bila: Mati! Draga mati! gde je moj sin? Žena oči ribajuč preplašeno si je sela v postelji — Tvoj sin, a gdo zna, gde je? veli. Im se naj šaliti, odgovori muž — im sem v krčmi čul, da si je tam počinul, pak vezda je k tebi došel dimo. Žene je reč pobegla; sveču je vužgala i peljala si je svojega staroga muža v štalu. S strahom, s drhčućimi rukami je z mrtvoga tela potegnula doli šeno: Ovd i je tvoj sin, moj sin, naš sin! Mislila sem, da je jeden potepuh . . . . . Nesrečni otec se najprije za glavu prijel, za tim na srce pretisnul svoju ruku — i mrtev se srušil poleg svojega sina doli. Ženu, koja je svojega sina zatukla, su vlovili.

Iz orsačke hiže.

Vu orsački politiki se je velika premenjba pripetila vu prošlim tjednu. I to: léva (Apponyijeva) stranjka je stupila vu vladnu stranjku. Vezda su vu orsačkim saboru tri stranjke: 1. vladna, iliti slobodnoumna stranjka, 2. protivna stranjka, tojest, koja je proti onih zakonih i kontraktih, koje su se 1867-ga leta s Austrijom vezali, i 3. pačka stranjka (néppárt), koja je proti novih zakonih ženitbe i voditeljstvu maticah.

Iz Štrigove.

Krauthacker Jožef štrigovski notariuš se je 7-ga o. m. zahvaljil nad službom i svoju penziju prošil od varmegije. Gosp. varmegijski veliki sudec su vu Štrigovu za namestnoga notariuša Földes Imru imenuvali.

Ognj.

Komaj se približava protuletje, već od više strani dohadjaju glasi ognjih. V Tomalması je vnogo krme zgorelo jednoga orsačkoga ablegata. Kvar je pet jezer torintov. Komaj za jednu vuru v susedni Abauj-Görgő zvanog občini je bil ogenj, pri kojim četiri škednji, i vnogo krme je zgorelo. I vu Gyagybátor zvanog občini je bil ogenj, gde je šest hiž i vnogo gospodarstvene zidine zgorelo.

— Ov Albert Honfi sem ja, draga babica.

— Je — li to moguće, da vam je sreću, gospodine, on kip donesel?

— Je, ali vezda hođi, da se zahvalimo gospodinu Bogu, ar ti Marta budeš odvezda kod mene, a ove konjice, soldate i sve igrače hočem rzhitati, da se i deca veseliju.

Pohita svu igraču čez oblok na vulicu. Kak je lépo bilo gledati decu, kak se natiču, a svadili nije se smel niti jeden, ar bi ga stara Marta sterala.

— Eljen Marta! Živila Marta! — viču deca po vulici, a Marta se smeje i zmirom već i već hita na vulicu. Vulica postane za kratko vreme puna od same dece.

Albert, ide za tim na varošku hižu, da prijavi dugovanje poglavartsvu. Za nekoliko den odseli se s Martom na svoj novi stan, vu jednu jako lépu hižu.

Gdo je srećneši, kak Marta!

Nije morala već zimu i glada trpeti. Bila je ona gospodarica vu stanu, dok se nije Albert oženil. Stara Marta bila je i kuma Albertovoj deci. Albertova kćer dobila je na krstu takaj kumino ime.

Večput je spomenala deci od svoj prvešnji život i večput je pripovedala od svoje majke.

Albert, je živel mirno i zadovoljno. Zato, da je on milijonar bil, nije bil nemilosrden proti siromakom. Svaki den su najmenje dva sirmaki pri njem obudevali. A zato ga je i Bog blagoslovil.

Nekoliko let za tim vumre starica Marta; nigdar nemore niti pomisliti, kakva žalost i tuga je morila dugo vreme čelu obitelj, a najveć decu i Alberta. Pak kak i nebi, da imaju nekim načinom staroj Marti zahvaliti svoju sreću.

Martu pokopaju dično i svetčano.

Dugo se je čela obitelj spominala od starice Marte; deci je bila dobra, prepovedala im je svakojačke pripovesti, a s tim ju je i za se predobila.

Ali dojde i vrėme, da i Albert vumre. Čeli varoš se je spravil na njegov sprevod. A kak i nebi, da je bil sirmakom dober otec, a drugim dober branitelj.

Mnoge suze su tekle za Albertom. Bog mu daj duši lahko!

* * *

Dugo vrėme još za toga pripovedali su ovu pripovest. Još i denes živi vu ovom varošu lépi spomenek Albertov.

Gabona árak. — Cienna žitka.

1 m.-máza.	1 m.-cent.	frttól	frtig
Buza	Pšenica	9—	—
Zab	Zob	6—	—
Rozs	Hrż	6'00	—7
Kukoricza uj	Kuruza nova	5'15	—
» » ó	» slara	5'15	—
Árpa	Ječmen	6—	—
Fehér bab uj	Grah beli	6—	—
Sárga » »	» žuti	5'50	—
Vegyes » »	» zinčsan	5'25	—
Lenmag	Len	8'00	—
Bükköny	Grahorka	5'50	—

Nyilttér*)

E rovat alatt közlőtekért sem alakí, sem tartalma tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól

42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint hához szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek. 3

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztan ló.

Hirdetések.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár. Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbestalppal bélelt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestalppelével, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetűt cipők kítűnőknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok: megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tiszteelő híve
Wekerle Sándor.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Sem tyukszem, sem izzadás láb. sem bőkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabaddalmozott asbestalppelével látja el.

Kettősvastagságu 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbestalppelés kítűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csak: utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladókna megfelelő árendemény.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság, Budapest VI. Sziv. utca 18.

921. kig. 899.

Pályázati hirdetmény.

A csáktornyai járáshoz tartozó Dráva-Vásárhely nagyközségnél lemondás folytán megüresedett községi irnoki állásra pályázat hirdetik.

Az állás évi javadalmazása a következő:

1. A község pénztára terhére segédmunkaerő felfogadása czéljából rendszeresített évi fizetés **150 frt**
  2. Adóbehajtási napidíj általány czimén a község adóbehajtási illeték bevételeiből fődözendő évi **—220 frt**
  3. Anyakönyvvezető helyettesé leendő kinevezése esetén évi tiszteletdíj **30 frt**
- Összesen 400 frt**

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket — melyben eddigi alkalmaztatásuk igazolandó — f. évi márczius 20-ig alulírott főszolgabíróhoz benyujtsák; későbbben érkezők nem vételnek figyelembe.

A választás f. évi márczius hó 21-én délelőtt 10 órakor fog Dráva-Vásárhely községaházánál megtartatni.

Csáktornyán, 1899. évi márczius hó 6-án.

Kolbenschlag Béla s. k.
főszolgabíró.

760 1—1

Eladó amerikai szőlővesszők!

50 ezer darab

amerikai gyökeres vessző (Wurzelreben) és

50 ezer darab

amerikai nemesített vessző (veredelte Reben) eladó.

Bővebbet:

Marits Otto urnál (Todor R. fűszerkereskedés) Csáktornyán.

759 2—2

Villamostelep és gőzmalom részvény-társaság Csáktornyán.

A t. részvényes urak

a folyó évi márczius hó 29-én délután 2 órakor

a részvény-társaság irodájában tartandó

KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

762 1—1

1. A zárszámadás benyujtása, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A felmentvény megadása.
3. Két tagnak az igazgató-tanácsba és három tagnak a felügyelő-bizottságba való választása.
4. A jegyzőkönyv hitelesítése.

Az igazgatóság.

11. §. Minden egyes részvény tulajdonjoga egy szavazatra jogosít, azonban 10 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat, bármennyi legyen részvényének száma. Szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényét a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az igazgatóságnál elismervény mellett leteszi. Szavazati jogát a részvényes meghatalmazott által is gyakorolhatja, de meghatalmazás csakis részvényes nevére állítható ki és 10 szavazatnál többet a meghatalmazott sem gyakorolhat.

